Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ШОАТТА, 16 ноябрь, 1974 шу. • № 137 (5426). • Мах 2 коп.

ДОТТАГІАЛА НАЬКЪАГІА, ЛЕНИНИЗМА БАЙРАКХА КІАЛ

Туркменистана Компарте ЦК-ан Туркменски ССР Лакхехьарча Советеи торжественни заседани

Цієй дездеш дувсар дайха и Туркменистана столица — Ашхабада уллиаллн майдан. Политически дешара Цієн юхе терхьш ягІа СССР пачахьлакхеи байракх, юрнгачка союзни республикай байракхаш. 13 пнсбре Туркменистана Компарте Центральна Комитетеи Туркменски ССР Лакхехьарча Советеи цхьана торжественни заседани хьаьжа ухъаьа республикин дзаьнан Туркменистана Компарти вІашагІкеллан 50 шу дизарх кегаьв.

Зале гулбелдер Туркменистана Компарте ЦК чаннан, республика Лакхехьарча Совета депутаташ, партийни, советски, общественни организацийн кулгахой, Іилмна культурин деттеллш. Советски Эскара тІемахой. Хьаьший бар ерригачка союзни республикашкара, гоча-дешарна Москверан Ленинградера. Торжественнг заседани дакъа лоцаьрашца чІоагІа тІоаьрашца а тохаш тІаьнйцар ковкьост А. П. Кириленко. Цунна цхьана президиумо бер Туркменистана Компарте ЦК хьалхара секретарь М. Г. Гапуров. Туркменски ССР Лакхехьарча Совета Президиум председатель А.-М. Клычев, республика Министрий Совета председатель О. Н. Ораазмухаммедов, Туркменистана Компарте ЦК бюро хелаш, цІен дездеча лакхача делегацийн кулгахой, цІи хеза производственникаш, общественности вакхаш.

Торжественни заседани хьаьйаллар нов. М. Г. Гапуров.

Цо хьалхалаьцар Советски Туркменистана коммунистаьн, ерригачка кьаьнгаьнгаьнна социалистически кьаьнаш бохьонца тоа а дешна дІаоттарах, советски наьна хьалх-торни арахьа хьалхаша вежаштча доаа доттаІгІал чІоагІаллара

Политдешара системе

ПАЙДАНЕ КЪАМАЬЛ ХИЛАР

Наурски района «Калиновский» совхоза экономиэ кюртера ляхьа да комсаш лелаелла. Из чІоагІа пайда хуан мальгерел йолл культура 985 гектара тІа кхею уклаза. Цул совгІа совхоза лоаяхьа я 600 хьаяха, 140 бежаш, шолл чхьаГІар доаяхха нункт.

Совхозера коммунисташ, ІІаьхьа уж уклаза ах, ІІІаьшчел совгІа да, берригаш а производства эгІара лоаяхІаеврча учеташка къаьгелаш ба. Цо йиш хуьлий партийин организацера пака юкъе шерра организаторскин кхетамех болх байта. Коллективе лиха ВІаьшІехьадьиьхьаг партийин экономическин дешар.

Дуьхьа ца йоьшаш гІо хилар юртбоьхьана экономике Іэмаева ІІоколе дешар мишта ВІаьшІехьадьиьхьаг хьожаш. Цяга пропагандист на совхоза кертера бухгалтер Александр Васильевич Диков. Из диков кийченнаьвар эанаш дІаьхьара, ладуьІаьраша кхетаерІолча чайпара хоадамболлаш ВІаьшаеш ДІойоьзийта хов пунна Іэмаева йола матераьла.

Цу дийнахьа эанаге юкъар «СССР-е юртбоьхьана производство ВІаьшІехьаьжкарен цум кулгалдаьра структурина хьа тема. Шолш дувцаш доле дош пайдане хуьрдолча чайпара ДІадоьзийтІра ІалашдІар по. Теоретически положениеш чІоагІъара кхІаьла мисалаш ю. Теоретически дьаьжа шоай боьхьана экономикиьх лаьцо дар.

Лекци ешар дуьхьа конспект а ца оттаеш дувца дерхІачух лаьцна хоадамболлаш йолл ишин оттаьлер по. Цу хІамо йиш кийлІаьр ладуьІаьрІар терхьаьлІ ца болкйташ эанаш чаккхьаккха. Къаьстта БаьгалдьаьжкІар пропагандиста вий мехкарча боьхьаначка экономически анализ ярз ГІулаьх чІоагІа лоархІаеврча хеташ лелаелла.

— Юртбоьхьана предприятий бахка анализ ира эшарш фуа? — аьлле хаттар а оттадий пум ше жоп ду пропагандист. Из дела хана пайда ма бовгІа цаьрга бозгІ ба берриге болх ХьагоІтача отчетех. ХІаьхьа ишта боьхьана финансови бахка дешнех а, статистически дешнех е.

ХІаьхьа бежка хІаьа а лоашгІа йолча юкъа дьаьлоа анализ е ешаш хІаьча квартальнин хІара бетта уоттаеьчен отчетен пайда эна бегаь. ХІаьхьа хІара продукцийн совгІаше дуьа ерригача совхозе а, хьаьстьаьстача бригадий а бахкех лаьцо. Из дечи хана чІоагІа терхьаьлІ ца боаравел ерригІа рузьеьн дІадоьхийтача бригадий бахка итогашта.

Безаьмн терхьаьлІ лаьгІ ца луш ладуьІ аьнаге гуьбенираша шоай пропагандистаге. Цо дика дІаьгелийр ук хьаьстьаьстача бригадий бахка хІо-хиннаьха анализ елга совхоза кулгалдоцуьн доаьлла новкъостий деш хІама хилдеш.

ДІаьхо пропагандиста дуьш лаьттех кийча пайда ма бегаь хиларах, хІара моттига хьаьлаш терхьаьлІ а деш пайда дуьхьарІа луш йола культураш ийеш ешаш хиларах, хІаьа йьаьа ДІаьхьа культурад структурах, сеьвобочеек, лаьтта тувсача минеральни органический удобренеех чайпаш да цу хІара хьаьдолаьн беркат а. Ишта терхьаьлІ да ДІеча дергаш ГІаьнгоча кулгалдийн сортносте е. Из ше бегаьгалдоаькхача хаьа йьаьа ДІаьхьа шерашка на ТІулаьх тесса дитара бехьан доаьлш доаьлла доІхьа хиннаьн ю йьаьа а хьоьжаш мисалаш кулгалдийн ков. Дяхова. Моттигера йьаьлаш терхьаьлІ да дар бахьан доаьлш хІаьхьа 160 гектара тІа ДІайийна хиннаьн комерей гаьлаьш ешаш хиларах.

Экономически школа кулгалдийн дийнар ладуьІаьрІаьрІаьш къаьгелаш оьсарле лаьхьара мел аьттув боьлайт боьхьонца, бригадашца юкъе доаттаеча совхозера продукций хьаьдаьна ешаш ерриг ГІулаьх ІІаьхьа ишин мальгерел йолл культура 985 гектара тІа кхею уклаза. ЦунсогІа совхоза лоаяхьа я 600 хьаяха, 140 бежаш, шолл чхьаГІар доаяхха нункт.

Совхозера коммунисташ, ІІаьхьа уж уклаза ах, ІІІаьшчел совгІа да, берригаш а производства эгІара лоаяхІаеврча учеташка къаьгелаш ба. Цо йиш кулгалдийн партийин организацера пака юкъе шерра организаторскин кхетамех болх байта. Коллективе лиха ВІаьшІехьадьиьхьаг партийин экономический дешар.

Дуьхьа ца йоьшаш гІо хилар юртбоьхьана экономике Іэмаева ІІоколе дешар мишта ВІаьшІехьадьиьхьаг хьожаш. Цяга пропагандист на совхоза кертера бухгалтер Александр Васильевич Диков. Из диков кийченнаьвар эанаш дІаьхьара, ладуьІаьраша кхетаерІолча чайпара хоадамболлаш ВІаьшаеш ДІойоьзийта хов пунна Іэмаева йола матераьла.

Цу дийнахьа эанаге юкъар «СССР-е юртбоьхьана производство ВІаьшІехьаьжкарен цум кулгалдаьра структурина хьа тема. Шолш дувцаш доле дош пайдане хуьрдолча чайпара ДІадоьзийтІра ІалашдІар по. Теоретически положениеш чІоагІъара кхІаьла мисалаш ю. Теоретически дьаьжа шоай боьхьана экономикиьх лаьцо дар.

Лекци ешар дуьхьа конспект а ца оттаеш дувца дерхІачух лаьцна хоадамболлаш йолл ишин оттаьлер по. Цу хІамо йиш кийлІаьр ладуьІаьрІар терхьаьлІ ца болкйташ эанаш чаккхьаккха. Къаьстта БаьгалдьаьжкІар пропагандиста вий мехкарча боьхьаначка экономически анализ ярз ГІулаьх чІоагІа лоархІаеврча хеташ лелаелла.

— Юртбоьхьана предприятий бахка анализ ира эшарш фуа? — аьлле хаттар а оттадий пум ше жоп ду пропагандист. Из дела хана пайда ма бовгІа цаьрга бозгІ ба берриге болх ХьагоІтача отчетех. хІаьхьа ишта боьхьана финансови бахка дешнех а, статистически дешнех е.

ХІаьхьа бежка хІаьа а лоашгІа йолча юкъа дьаьлоа анализ е ешаш хІаьча квартальнин хІара бетта уоттаеьчен отчетен пайда эна бегаь. ХІаьхьа хІара продукций совгІаше дуьа ерригача совхоза а, хьаьстьаьстача бригадий а бахкех лаьцо. Из дечи хана чІоагІа терхьаьлІ ца боаравел ерригІа рузьеьн дІадоьхийтача бригадий бахка итогашта.

Безаьмн терхьаьлІ лаьгІ ца луш ладуьІ аьнаге гуьбенираша шоай пропагандистаге. Цо дика дІаьгелийр ук хьаьстьаьстача бригадий бахка хІо-хиннаьха анализ елга совхоза кулгалдоцуьн доаьлла новкъостий деш хІама хилдеш.

ДІаьхо пропагандиста дуьш лаьттех кийча пайда ма бегаь хиларах, хІара моттига хьаьлаш терхьаьлІ а деш пайда дуьхьарІа луш йола культураш ийеш ешаш хиларах, хІаьа йьаьа ДІаьхьа культурад структурах, сеьвобочеек, лаьтта тувсача минеральни органический удобренеех чайпаш да цу хІара хьаьдолаьн беркат а. Ишта терхьаьлІ да ДІеча дергаш ГІаьнгоча кулгалдийн сортносте е. Из ше бегаьгалдоаькхача хаьа йьаьа ДІаьхьа шерашка на ТІулаьх тесса дитара бехьан доаьлш доаьлла доІхьа хиннаьн ю йьаьа а хьоьжаш мисалаш кулгалдийн ков. Дяхова. Моттигера йьаьлаш терхьаьлІ да дар бахьан доаьлш хІаьхьа 160 гектара тІа ДІайийна хиннаьн комерей гаьлаьш ешаш хиларах.

Юкъаьн хиннаьн тема пропагандистаге хоадамболлаш ДІойоьзийтар, ладуьІаьрІаьрІаьш, шеко йоьшаш, шоай болх тоьхара на пайдане а хуьрсаш.

У. РАМЗАНОВ.

МЕРЗА ДААРАШ — ДУКХАГІА

Арахеца продукций дуьхьаГІа, ІІаьхьаГІа, ДІадоьзар кІезнигаГІа долаш кулгийнаьрІа ялача деннех кхаьжеьгІа да Грозненски конденсерен фабрика болхаьй петнадцеть дийнаьгІча, ТІоьаьстамбоча щерх. Ишта кхаьжеьгІа ца пІаьхьха бутт ДІаьбаьхьтаьн паччаьлкхеннаьн, ІІаьхьаГІа ІІІаьхьаьна ТІе ІІІаьшчел ДІаьхьарашца ІІІеІхьаьжаш ца деш. Тоьаьрин продукций арахеца ерриг бетта ялаш 103,7 процент ялоьчийн е ешаш, ялаьаьл совгІа фабрика коллективе ярхийай 107 эзар сома мацца войнтерсин ялелеш. Продукций мацхаьн - кийкаре паччаьлкхеннаьн ялаш а кийкаш ТІеІхьоьчийн я ешаш, хьаьлеьл совгІа 47 эзар сома мацца мерза даарашца дехьаьжкеннаьн ялаьгІа. Ишлен техничеен ІІаьхьаГІа деГІаьжкар. ХІаьхьа кертера ГІаьнгочаьрІа ІІаьхьаГІа ІІаьхьаГІа ІІаьхьаГ

СовгІаташ даькъала дувц оаха шун!

1944 шера 18 августа арадыйнча СССР Лаькхьарча Совета Президиумна Указлага хьежиа Нохч-ГІалгІай АССР Лаькхьарча Совета Президиумо, СССР Лаькхьарча Совета Президиума цІерагІа «Материнская слава» яха орденаш «Медаль материнства» яха медаллаш оцнай Нохч - ГІалгІай АССР-ерча дукха бераш долча ноанолгта.

СТАРОПРОМЫСЛОВСКИ РАЙОНЕ ГІОЛЛА

Иле бер лаьчен хьалхьедаьчен ноанолгта I степена «Материнская слава» яха орден:

Бекмурзиева Белла Висаитхьа — Старопромысловски РОВД охрана болхлочоь.

Яшиева Симхай Хьавайна — цІен наана.

БархІ бер лаьчен хьалхьедаьчен ноанолгта II степена «Материнская слава» яха орденаш:

Дзарриева Ахьмада Цавша — цІен наана.

Мичулина Валентина Степановна — ДОСААФ областной комитета болхлочоь.

Ворхі бер лаьчен хьалхьедаьчен ноанолгта III степена «Материнская слава» яха орден:

Борсанова Хелита Асвета — № 54 долча школа болхлочоь.

Борсанова Абуханта Тамирева — фурум тохара оцнаш дечь Грозненска управлено болхлочоь.

Гадаборшева Микаила Лемхьайна — цІен наана.

Джамулаева Тамарина — Грозненски производственно-товарни контора болхлочоь.

Магомадова Хьайна — «Ставропольнефть» НГДУ ОРС-а болхлочоь.

Хашиева Курбана Хьавайна — цІен наана.

Йах бер лаьчен хьалхьедаьчен ноанолгта I степена «Медаль материнства» яха медаль:

Аднева Лалу Хаьрсовнахьа — цІен наана.

Айдаева Коку Бакиевнахьа — город тоаева комбинаран болхлочоь.

Ахмадова Эсет Шамсудиновна — № 3 долча сомм-комиран совхоз болхлочоь.

Ахмадова ТІауса — цІен наана.

Аюбова Кемсана — цІен наана.

Дудаева Асма Хамидовнахьа — цІен наана.

Джаватхиева Тамарена — цІен наана.

Есмена Хьамвата — Грозненски дукхи комбината болхлочоь.

Исрапилова Сапихат Ибиевна — бахача кача гІулаьх дечь бюро болхлочоь.

Магомадова Малихата — № 53 долча юкъерча школа болхлочоь.

Мусаева Марха Дахьадовна — цІен наана.

Нурмагомадова Петимат Алиевна — цІен наана.

Хаджиева Асма Мирзабековна — цІен наана.

Эльмурзаева Тумиша Махмудовна — цІен наана.

Иле бер лаьчен хьалхьедаьчен ноанолгта II степена «Медаль материнства» яха медаль:

Азиева Ватуну Абухарониевна — цІен наана.

Батаева Замин Эдурбековна — цІен наана.

Бухаева Хава Газиевнахьа — цІен наана.

Дахкильгова Хьамзата Лиьдайна — столовой, кафей, ресторанан трест № 3 долча кафе болхлочоь.

Дараева Байсара Асхабовнахьа — Нохч - ГІалгІай гІишлолхьарчо управлене ЖКК болхлочоь.

Аблева Режката — цІен наана.

Айдамирова Малихана — цІен наана.

Арбиева Тайбиран Умаровнахьа — цІен наана.

Атаедиева Зайпата — цІен наана.

Бочкаева Жамалдина Тамаренахьа — столовой, кафей, ресторанан трест № 3 долча кафе болхлочоь.

Гайтукиева Айна Нязовнахьа — цІен наана.

Межидова Зарана — цІен наана.

Исрапилова Буку Абуевнахьа — Октябрьски РВД ведомственни йовзийна охрана отдело болхлочоь.

Эльмурзаева Зурана — цІен наана.

Чулаева Зайпета — цІен наана.

Ворхі бер лаьчен хьалхьедаьчен ноанолгта III степена «Материнская слава» яха орден:

Арсалиева Малика Муртдиновна — СССР 50 цера цІерагІа химкомбината болхлочоь.

Амагова Хава Ахтированна — гарнизонторга № 50 долча тІка болхлочоь.

Адаева Патуна — цІен наана.

Барзанукаева Светлана Азаевнахьа — Нохч - ГІалгІай университета болхлочоь.

Газиева Туруна — № 53 долча юкъерча школа болхлочоь.

Дешиева Дашубина Цендаевна — цІен наана.

Мужаева Медена — цІен наана.

Сапиева Асета — цІен наана.

Сапрадова Белисат — рыночкий управлене контролера.

Сагиримова Хадишат Магомедовна — цІен наана.

Тарамова Нина Рахимовна — рыночкий управлене болхлочоь.

Хьаьвзаеча Асмарта — СССР 50 шера цІерагІа Грозненски химкомбината болхлочоь.

Эльдарбиева Яха Абдулмуслимовна — цІен наана.

Йах бер лаьчен хьалхьедаьчен ноанолгта I степена «Медаль материнства» яха медаль:

Аднева Лалу Хаьрсовнахьа — цІен наана.

Айдаева Коку Бакиевнахьа — город тоаева комбинаран болхлочоь.

Ахмадова Эсет Шамсудиновна — № 3 долча сомм-комиран совхоз болхлочоь.

Ахмадова ТІауса — цІен наана.

Аюбова Кемсана — цІен наана.

Дудаева Асма Хамидовнахьа — цІен наана.

Джаватхиева Тамарена — цІен наана.

Есмена Хьамвата — Грозненски дукхи комбината болхлочоь.

Исрапилова Сапихат Ибиевна — бахача кача гІулаьх дечь бюро болхлочоь.

Магомадова Малихата — № 53 долча юкъерча школа болхлочоь.

Мусаева Марха Дахьадовна — цІен наана.

Нурмагомадова Петимат Алиевна — цІен наана.

Хаджиева Асма Мирзабековна — цІен наана.

Эльмурзаева Тумиша Махмудовна — цІен наана.

Иле бер лаьчен хьалхьедаьчен ноанолгта II степена «Медаль материнства» яха медаль:

Азиева Ватуну Абухарониевна — цІен наана.

Батаева Замин Эдурбековна — цІен наана.

Бухаева Хава Газиевнахьа — цІен наана.

Дахкильгова Хьамзата Лиьдайна — столовой, кафей, ресторанан трест «Чайка» яха ресторана болхлочоь.

Дараева Байсара Асхабовнахьа — Нохч - ГІалгІай гІишлолхьарчо управлене ЖКК болхлочоь.

Аблева Режката — цІен наана.

Айдамирова Малихана — цІен наана.

Арбиева Тайбиран Умаровнахьа — цІен наана.

Атаедиева Зайпата — цІен наана.

Бочкаева Жамалдина Тамаренахьа — столовой, кафей, ресторанан трест № 3 долча кафе болхлочоь.

Гайтукиева Айна Нязовнахьа — цІен наана.

Межидова Зарана — цІен наана.

Исрапилова Буку Абуевнахьа — Октябрьски РВД ведомственни йовзийна охрана отдело болхлочоь.

Эльмурзаева Зурана — цІен наана.

Чулаева Зайпета — цІен наана.

Ворхі бер лаьчен хьалхьедаьчен ноанолгта III степена «Материнская слава» яха орден:

Арсалиева Малика Муртдиновна — СССР 50 цера цІерагІа химкомбината болхлочоь.

Амагова Хава Ахтированна — гарнизонторга № 50 долча тІка болхлочоь.

Адаева Патуна — цІен наана.

Барзанукаева Светлана Азаевнахьа — Нохч - ГІалгІай университета болхлочоь.

Газиева Туруна — № 53 долча юкъерча школа болхлочоь.

Дешиева Дашубина Цендаевна — цІен наана.

Мужаева Медена — цІен наана.

Сапиева Асета — цІен наана.

Сапрадова Белисат — рыночкий управлене контролера.

Сагиримова Хадишат Магомедовна — цІен наана.

Тарамова Нина Рахимовна — рыночкий управлене болхлочоь.

Хьаьвзаеча Асмарта — СССР 50 шера цІерагІа Грозненски химкомбината болхлочоь.

Эльдарбиева Яха Абдулмуслимовна — цІен наана.

Йах бер лаьчен хьалхьедаьчен ноанолгта I степена «Медаль материнства» яха медаль:

Аднева Лалу Хаьрсовнахьа — цІен наана.

Айдаева Коку Бакиевнахьа — город тоаева комбинаран болхлочоь.

Ахмадова Эсет Шамсудиновна — № 3 долча сомм-комиран совхоз болхлочоь.

Ахмадова ТІауса — цІен наана.

Аюбова Кемсана — цІен наана.

Дудаева Асма Хамидовнахьа — цІен наана.

Джаватхиева Тамарена — цІен наана.

Есмена Хьамвата — Грозненски дукхи комбината болхлочоь.

Исрапилова Сапихат Ибиевна — бахача кача гІулаьх дечь бюро болхлочоь.

Магомадова Малихата — № 53 долча юкъерча школа болхлочоь.

Мусаева Марха Дахьадовна — цІен наана.

Нурмагомадова Петимат Алиевна — цІен наана.

Хаджиева Асма Мирзабековна — цІен наана.

Эльмурзаева Тумиша Махмудовна — цІен наана.

Иле бер лаьчен хьалхьедаьчен ноанолгта II степена «Медаль материнства» яха медаль:

Азиева Ватуну Абухарониевна — цІен наана.

Батаева Замин Эдурбековна — цІен наана.

Бухаева Хава Газиевнахьа — цІен наана.

Дахкильгова Хьамзата Лиьдайна — столовой, кафей, ресторанан трест «Чайка» яха ресторана болхлочоь.

Дараева Байсара Асхабовнахьа — Нохч - ГІалгІай гІишлолхьарчо управлене ЖКК болхлочоь.

Аблева Режката — цІен наана.

Айдамирова Малихана — цІен наана.

Арбиева Тайбиран Умаровнахьа — цІен наана.

Атаедиева Зайпата — цІен наана.

Бочкаева Жамалдина Тамаренахьа — столовой, кафей, ресторанан трест № 3 долча кафе болхлочоь.

Гайтукиева Айна Нязовнахьа — цІен наана.

Межидова Зарана — цІен наана.

ДИКА ХИННАЙ СВЕКЛА

Нажрановски района «Назрановскийн» совхоз Назьер-Кертхьа отделене чуийца яьнна шекера свекла. Дика кьалхьигал пятилетка хьоастаделлера Гаранов Мусаьжаг кулгаделла заттаг шекера свекла лаьмарта.

ШолгІа гІирта тІехІоаттаьлгІ ший пІаг план.

Отделене цІьаболча гектарнийца шиъ сомгІа, кхоъ план кьІ. Массарех тІех хьоькъаниг да Халуьцка Зуллай. Ше долчаеча пхьаг гектера тІаьра 550 центнер шекера свекла яьккай ко. Кілоева Зайпата цхьаъ гектера тІаьра 520 центнер шекера свекла пхьаьгІ.

Эзаеш болаеннаг гІуллаьх дечь хиннача 54 гектара тІаьра чу а пайда Нохч - ГІалгІай шекер доаккхача заводе хІаьвІаьгІай 1540 тонн шекера свекла.

Шозза гІирта тІехІоаттаьлгІ ший пІаг план.

Отделене цІьаболча гектарнийца шиъ сомгІа, кхоъ план кьІ. Массарех тІех хьоькъаниг да Халуьцка Зуллай. Ше долчаеча пхьаг гектера тІаьра 550 центнер шекера свекла яьккай ко. Кілоева Зайпата цхьаъ гектера тІаьра 520 центнер шекера свекла пхьаьгІ.

Эзаеш болаеннаг гІуллаьх дечь хиннача 54 гектара тІаьра

ЦІЕНХАШТТА ТОЛБЕ БЕЗА БОЛХ

Нажарчоаьнна хьалхьадаьлгІаргІ хьежаш катуьсса культура цІа хьалдоалдь сонна сонен даьгІаргІан яхаш дуьна цига аьхьаьчгаш болча гІишлолхьонна. ИьсгалгІа пятилетка болча а хьажьеьна площадка кІиг а яьхьарг болгІа Болбіор уьхь цІен, ворхІ бригада бригадирна Абдогочаьнна. — ХІаьта цІен пеиаш хьалдоття доладаргІ пятилетка хьаьхарча шера яхаш дуьна цо ЛІаьхо ТІаьйдча социалистическеьн декларех пятилетка тІехьаьрга шера хьалдь а дахьжо жеплуатаце дІадала деаьш да культура Ша. Хіаьта сиина марш шигара тІеІоьнгІо балдаьгІ ІІІа пеиаш да долде из хьалдьадаьлгІаргІа дуьхьхча шерашка хьежа безарбеа наьсархой.

Тхо цига аийеделлача дийнахьа шиъ ша кхы ба болх ца хилларх дельхьа тІехьаьГІа ши сиьдат доаалашьеьш цІеаахьр цига болх беш болча цІен хьаьнна цхьаьне тІа болх беш вола кранонцнна. Хіаьта цІен пеиаш тІеІоьча кранна тІаьра кранонцнна Саавчук Тамара а да «Іама доаалаш ягІа. Нагахьа сиина кхоачамхьалгІ болхлой, ший материаьлгІ цига хилча хьаьбе болх хургбар царна. Къулбелхьеи оагІорахьара культура Шен пеиаш хьалдоттаьгІа бешнин яхаш ши яхаш гІишлолгалтьхьгІа хийчьеьн болх барга кхоачаш шерашца.

Ший летьгьа дукхе ха я. Цхьаьбакъда, ту гІулакхгаьра хьежа, ту дьаьхьг оардаГІоьнна дешхІеьна даьн «Чечнийсельстройтрест Назранерга ПМК-432 кулгалошца, специалистаьна. Из бахьан долаш тІоаьГІа хьаьо тІехьаьГІ бригадерга ГІалгІаьн хоштІа. Цига эшаш болх лесаш оттавра пеиий лаьхьаьа хьаьжа гІоьнрех вІашагІьежа кІаьгкІий лаьтт, цхьаьбакъда ГІишлолгой ГІалгІаргболь тархІ ора жа хьун материаьлгІ ца. Цу дуьхьа ту гІоьвраьтта тІаьГІолла оаьхьаьрагІ саьна уьрагІа сиьн пхьаьгІ-ер тарт ааьжа пеиаш доаьхьаьча каменщикашца ГІишлол материаьлгІ хьаьтт-лаьн да цхьаьбола ГІишлолгой. Уьхьаьн кхеранщьен техника тоаьхьа ГІишлолгой ший шоаьГІ да ІІІама да хилларх. Ша хоаьн а кое ІозаьІкье ший лаьхьаьчарна ший бера ГІишлол материаьлгІ а тІеІоьа чуьа а моллаьГІаьнна ГІишлолгой хатар ааьгІа а тарту. Из сиина доаа ГІулаьхь да ший-ший пайдаьнна сиьжа оарда-ГІаьлла декларайІа бе ПМК-432 кулгалой, нарттийн проблемаьнна оргаьнаьцаьн.

Культура Ша хьаьдеча тхо болча лаьхьаьна болча хиа, ваьча кІаьнна ГІишлолгой хьаьлеча тхо доаьча хиа хьаьнаьре хьаьжьгІа бешта-дика тоаьнаьн доаьхьаьн хилларна белгалъ-ньена ер тІа комплексни бригада, кхиш дуьна бригадерга ГІишлолгоьнна. ТоргІоьнна Дебекьана, Камурзоева Пашас, кхаьгІ. МатериаьлгІ ца лаьаьш ера болх уьхьаьа ГІоьгІа ко лаьаьш хилларх, ший-ший бригадерга ГІалгІаьн ца ваьча ГІалгІаьнна. Харанс айдеш хиннача 150—180 сомгІа алаьнна жеттеГІ хІаьш «Іаранс яйеш даьр 70—80 сомгІа даьн. Цудуьхьа балъаьра ІІІа а бувлаьш бригадера ІІІаьх тукъа ГІишлолгой. Уьх шера ший бетта деаьз цигара даІа а ваьнна кхиъчаьа шоаьнта аьттув болча балхаьнна балха ваьаьн 17 гІишлолгой. Из а балха ІІІа ГІоьгІа Іаттьаьш гІулаьхь да. Уьх лаьтта ІІІаьх ІІІаьнна ІІІаьнна ІІІаьнна

БЕРКАТЕ ХЬАЙБАШ

1971 шера вай республике мехкан ца хулаш хъаргийй хьажа яхаш йолайир. Цу хана деза зеделлараша кьеларг ваьхьаьг цар вай Іалама Іалам дика ловш а мехкан ца хулаш ух ебаш а хилар. Цу хана вай Кавказ историе чъъ зегара хьалха Нохч-ГІалгІайн Іоалаш яхаш Юкьерчу Азера Памир лоаламнера ар. Цар Іьалтера парта йайдаь, «Берзалло» газета-хоам кобарра, 18-ча апреле Грозненски районе Советская Россия яхача колхозо. Хіинг ух дикна йайдаь — 214 як я ца боьхкинч. Іоламе ваге дикача хьал тІа да ерг шера дах 32 Іеса. Нийта Іаьдоалаьд вай республике лоаьхкинарг даьлеенех Іаьрчаьг шера ийда а эцаш яхаш хьоаьлиш.

Шеко ма, яхаш хьтаьр чІогІа найдене хилар. Ух лаьмм а Іалашбе а цхьаькка таьмм гІиргаш хоалде дезиг. Ух ейа а еб дика дегІа — а ух шоаш лоам ч, хиІца хортанкуьна йитача: ух яхача моттигашка тух йуьлаш бІаргаьг ловкка мара безиг.

«Советская Россия» яхача кролоэо Іаьдоалаьд дика гІулаьх хьоа а лоаьшш Советски районе Орджоникидзе цІеранІа ца колхозо яхаш яа гІиргаш. Ух бенношка воргІ волоча чу вай республике яхьаьгІ чу колхозо ийца 107 як. Царна юкъе воргІ буьІа я, хІаьта воважш шикарш а сиреГаш а я. 13 ден-бер ниКъ баьб цар. Ух ийцаЙ Тугански АССР Барчи-Хемчукин районе «Байрак» яхача совхозера. Тайна лиІа диш я ваг мехкО Орджоникидзе цІеранІа колхозо лоаьлоп даьлеенашка, шовдан хиІца царна дика хьаьл хурехкийрг.

Б. ДИКАЕВ.

ЦІЕНАЧА ЧЪЪАЬРАН ХОЗНЕ

Ладийски дукъв хъулдеьлъе оаІорахьа Дагестане довзоп юхье 1800 метр лакка Нохчийчее лоамашка улл Кьаьлелъ. Іам. Вай Кьаьлелъеа Кьаьрах лоамашкарча Іамех эгара бокхкаГІолоа Іам да ма. 70 метр кІоврга, 735 метр шера, 2 километр бІаьхь 06 ма.

Хорсамин Каухин яхача хиІца лаьмм ваьтача лоамаш токлаьмо уж хиІц соаьа а даьх тьахиннаш из Іаламе хоаьле. Цу хьаьІача лоамаш цин ких хІаьп а бакхаш латт ца.

Цу Іем ч ба6 лоамаш хиІкерг хин тоаптоаькарг лоаьне — ніина чъъаьрг. Лоссаш фум доІна чъъаьрашка юкъе а хоаьлга, низаьг, дегІа кепата диллача итарг доаьгІа да цІена чъъаьрг.

Цун хозан вийцай Хемкигуьн, хиІца пиеатедаьш, хІаьта Шуберта кхиметтел мучкацан жестаьбІ ма.

Вай Нохч-ГІалгІайчеа цІена чъъаьрг дуьхна бокхка бан — бІоаьхьа 20 сантиметр, доаьлл 300 грамм да. Цхьаьбакъа, лоамашка бахача лаьх ваахох нІс килограмм болаш бар а бІаргабайнаб — бокхоаьо бо.ла лоесс!

«Къоарзабарг» сал пунах. ЦІена чъъаьрг хІай-Іьаьржа тІаданаш тІалатташ — къоарзе бо. КъонгІдарашка сайрах дото беса кьегаш, хІаьта доккхаІІдараш бос баььаГІа болаш хуо. Къаьстта хоа бос болаш хуо цІена чъъаьрга гурахьа. «Бранчий наряд» тІеІоьхкаш дерригача дегІа тІе ца хІаьдарг тІаьлле хуо из.

Вегаллаьнкха деза, дерригача чъъаьрашта хьаьж а дукъаьгІа килограм эцаш цІена чъъаьрг. ЦунгІо бах из хьаьІача шоаьдан хиІца.

Дуккха хьалха деза «ІІІІІ-чъъаьрг даьр» лоархІаш хиІца цІенача чъъаьрг чам бу.ца а бенІ-те.

Гурахьа Іов тоос цІенача чъъаьрг. ЦунгІо октябрь болабелча деза 1 январь хьІІІаьхчалца из лоаьца Советски районе.

ЦІена чъъаьрг Іуьлаш дов лоаьп. Чоаьгі доаьлуш болаш из лаьца ха хеза.

Тайп-тайпаьр сидоаька хІаьмаш юх цІенача чъъаьрашка. Бумбартийн стрелоаьйн лаьчинкаш а юх цар. Хи чуьра хьаьлаьра а лелхаш дъаьж бу.ргаш луьп цар.

Л. ТОЛСТОКОРЕНКО,
«Заикасрибодоа» Грозненски мисиеке инженер.

Чъъаьрий дебадар

АПП-тайпарча дийнача кердача чъъаьрашка вай республике баьх пах Іалашбе горо-дургьар Іамашка, долача хиІца, водохранилище дика чъъаьрий вай дебадоре.

РСФСР чъъаьрий промышленность дегІайдаьлла діаьхийтача капаложеннеех 85 процент ваьчъ кначий чъъаьрий лучхІаІІа дебадара техническеи базаш чІогІе хьожаьлаьш.

Чъъаьрий шовеп йоаьллача белокага дьлаьча Іальмаьте чІогІа пайдаье да. ХІара пе-ра вай мехкан дукъгІо лу чъъаьрий. Масала, 1950 шера хІара гаІа сяк 6,1 килограмм чъъаьрий продукташ юар, 1972 шера — 16,8 килограмм.

Эгара хьаьлга кхочийнаьлаьш дерригаьш лехкар лаьт ийна хьалхаьгІа: республике дерригача хиІца хьаьлга хиІца чъъаьрий шоа дебадар.

Вайна ткхарра, тІехьаьрга шерашка вай Шолжа чу Іем ткеса я Іаьдаьхкин а чъъаьрий хьалчуух. Хьаьла дадар из, кхьметтел берда йистоькхара бакаьлп а йоьхьаьуш дІайоьлар.

Нохч-ГІалгІайчен волоеманкарг санитарнаьш хьаьлаш чъъаьрий дебадар дукъа аьтта Іоьхьен даьш.

Шолжа чу цунах діаьхьетачеа хиІнна чъъаьрий дебадар мегаьрдолен, хІаьта цу хиІца ткхарра чъъаьрий Терско-Кьаьнийски бассейна чу дуьхтаГІа хилийтар боьхкача лоаьхІаме довсен белгалдаьлла правительствийн соцан тІа.

ТІехьаьрча шерашка вай республика хиІца цІенаьрг Іов тесеп Іалакхеп дуьхтаГІа чъъаьрий довгІа Шолжа чу. Аьхха 1973 шера бІаьстІа Грозненеха тІаьлоьхкаш — зеМоаьлча стаьнца длоча тоХхамех Іов тасса 18 эзар сезрога яха чъъаьрга чубера Шолжа чу. Цу стаьнца дламеех сестрская спортсман бебІ мотт хьоалаьмбо-лаш я. Шолж Тайрчах діаьхетача мотт ткеса гоІна аьхье хьаьл 65 километр йоІна участке кхаччалца кхоьмаьлбоьлаш жаІІа а болаш 400 гектар а царна дебда.

Городий Грозне, Назрана, Малгобека, Гудермеса промышленний комплексаша цІена хиІнйта дика ваьнаьлаьра, фабрикашкара хьаьхьа хиІца. Цхьаьбакъа, цу комплексашка хиІца цІенаьр ГІиргаш лелера хьаьлгу. Нийта, 1974 шера лелп хІа цІенаьр ГІиргаш хьаьлдеп я Аргунски комплекс, цхьаьбакъа, цІанз хьаьрь хьаьлаш биофильтрам. Цу хьаьлгІа да діаьхьаш дола хиІ цІенаьрга Назранийн-ски промышленний комплексашка а.

ХиІца биологически цІенаьр ГІиргаш хьаьлдеп лиІца ваьл городе Грозне Заводской районе.

Биологически хиІ цІенаьр хьаьлгаьра аргІа болаш бе болаьнхийтаІ. Меттигашка чаьхдоькхаьна Шеовлова цІеранІа ца-вале, промышленни ерриГа хиІца стоьмаш цу фильтрех чаьхьаьш.

Биологически станце дийнаьлен бусе 119 заьр кубометр ч.

Биологически станце дийнаьлен бусе 119 заьр кубометр ч.

Ваьтунски цІенаьрийн — чъъаьрий боьхамен океанографен Ерриссийнен Іилма-тохамен институтга Грузинский отделение йоьхьа; экспериментальнийн базе я. Чъъаьрашка Іоьнаьш тІехьаьрга лаьна хьаьстта чІогІа Іилмен терхьаьм тІеІоьлаш йоьлаьр дийнаьш.

Іаьржаьчу фордлучуе лаьрхІаьна экспедиционе лиІца дийнаьлен. Хьаьш шоай-хортанкуьна а Іоьдаьш Іоьмаьш я. Форда ткеконтрацийнийн лабораторе заьвдуьхьа, биологически Іилмий доктор, профессор Шевелев Андрей, керте ГІаттаьна Іилмаьхьий кодрентехер цу дамаьрийна йоьлаьр дельфиний оьмалаш Іоьмеш чаьхдаьхка безар боьхка болх бе.

СУРТА ТІА: ІламагІа воьла Іилмий болхо, тренер Иосиф Гіта аттрацийнер діаьхьоьна ший дельфин Іоьмаьш ма.

Н. АНАСТАСЬЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

КОАШКАРА ХЬАЗИЛГАШ

Нийтаьх мотт ца хьаьчаьш Іоьдаьш. ГІаьнгІийна Іьаьгі-бесалгІара діаьнйаьхьча вей мекка мусаьнаьн б тайна даьх уж. Шерех дукъагІаьдаьш коашкара хьаьлгаьш да. Масален хьоаьгІа ирташка хуо уж. Доьхьа дан коашкара хьаьлгаьш. Цар діоьхьаь 150—170 миллиметр, доаьл 30—35 грамм я. ЗІаьнйа хьаьрдилгаш доьлш тайна, керта тІе кІаьй кийнг йолаш, фоарт іаьржа йолаш хуо маІа дер. Хіаьта кхаьлар белаьрш сайрдаьгІа йолаш хуо, фоарт тІе іаьржа тІаьлаьш а дан. Коаьш хьаьлгаьш дерригаш а тайна де.

ДуьхьагІдоьча лаьхье юртаьлкен городашкен деп уж. Хьаьлаьна а хьаьдеш латтаьна а гІиргашка, скворечникашка, хенашка, цхьаьбочча хаьн гаьнаьш тІа дехх цар бІенаш. Вай республика хьаьлгаьш коашкара хьаьлгаьш 5—6 фут деш шоьга яхаьза деп. Кхоьтта-пхеьтта дийнаьхьа хІоьргаш йоьхк, хІаьта уж 17 дийнаьх кхоаб.

Коашкарча хьаьлгаьш ца ер боьлаьшта, хІаьйнйача яьлта культурашта, комсомта, сомий чІоьмашкара. Іаьнчаьлаь дуьхьагІдоьча дахьье кен, кІа, мыьха ГІоьрІистаьлаш дуьхьаьлгаьна. Аьхьхи гурахьен маьлка комарашн, хІомала ца дуьх.

Цхьаьбакъа, хиІ хурсдар вай нагаьх сийна коашкарча хьаьлгаьш дуьхьаьл зе чаьрадаьш ма. Цу хьаьлгаьна ешта пайда белла хоьш?

Дуьхьа ца боьшшаьш уж хьаьлгаьш ваьш хьаьр ер. Вайна хоьл Іуьра деза саррадаьш чъъаьлгаьш шоьшта нанаГІ лоьаьлГа, хІаьта бийсина сахьІ. Аз хьаьхьа зайнадаьр нар бийсина а шоьшта ца хІама лоьхьаьГа.

Уьх шера ишъ бетта лаьр из. Болх бен ваьІа бийсина 12 сахьат даььча фо кхетийта балконе тІа аравьаьр со. Хьаьлгаьй «шІар-ціиР» хезар сона. ДІаьхьежча электрическен ышкесаьрдаьш тІе дагІаьш цин хьаьжаг ОГрагдайфи сона. Электрически лампаьп йохле лаьГІар уж. Біаьрг тІера пе боьккхаьш пер дІаьхо фу ду ер хьожаьп латтар со. Сакьерлаьп бар сеа ях яхаьч хаьна пар ду ду хьожаьлГа. Бенолоьх хьа а ена цу ку гІоьлла хьежо эгІар со. Пеккхьа гучадаьлар шоьшта ца боьхку ер моттиг уж хезьа ши даьгІаьлГа.

Дуьхьа хаьло на ешн дельасеьлы кхуьдаьш электрическен лампаьна гонаьх хьуьза садоьхка хІаьмаш аьтшар хьаьжаьгІа.

Цо хьаьхьех коашкарча хьаьлгаьна гаьмаьтен соийн бенаьмаьтен пайда белла. Шоьга а ях шоай хІоьрІитан а хоьоб цар садоьхкаьна хІаьмаьна.

Д. БАХЬАЛУДИНОВ.

ФЕ ХИЛА

ТІехьаьрча хана тетгара дукъа доаьлу ГІаьлоьй. Наьхьа боьхонаш да йоьшар а дикаьнйаьна хьоа из ер а баьхьаьн доаьлп да ва. Масала, наьхьа боьхонашка діаьдаьла: «Наьхьа деза воаьлаш лоттаьш болча автобуса тІе хьаьлгаьш йоьллеп гаьна ваьнна. Чоаьхкие боьда ца боьхьо кхоьмаьнйе хІа из. ТІаьхьа дукъа хаьгаьш ца хуьлий дуьсаргдар.

Гудермесера № 24 болча ГПТУ дешарш Т. Хьаьдоев автобуса хІара воьаьлена боьхьо яхача тайпийн наьхьа доьлаьн автобуса тІехьаьшкаьй ГІоьда ца ваьаьрг, машина йІаьлаьзар. Ирзах, Черноевс лелкан хиІна машина сиса ца боьгІаьн соьлаьрг лоьаьнь ваьсер ГІаьлоьа.

Наьхьа - транспортин хатарашта анаьлп йина гучадоьла кьаьстта дешна дахх ца боьда берзш ер ца хиІар. Цхьаьбакъа, 3—6 шу дийнаьна берзийнаьн бехх буьлиьгІа дац, бехке ба кхьаьккха тІехьожаьм боьдаьш уж ахьаь аьа лелийтаьш болча йар дІай-ноьмой, мишаьрн дитаьш. Наьмьа боьхонаьш, кхы йІаьла деше дуьхьаьл сага декхарашн діаьлех водителгаьра ІІаьмийн бер пІаьхьа доьлоь тІе ГІаьрГІадийн хатар оа хилийн ерриГа торозиш оаьрІаьГІа йоьхьаьнГа.

Хьалахете а, кхулчаьн информаьра дагахьаьдо из декхар.

Дуьхьа ца боьдаьш а цхьаьнна-хьа баьхьа воьаьчаьн ший доьлаьлья «Жигули» йоьчо М. Нуьхаьева корта боьхбен доьо наьлар а ваьнна. Урус-Мартане ГІоьлаь воьхаьн кхоь воьаьнна ца тІеьсер. Цхьа бер деларг, воьжаьн хаьа хьаьл доьаьш боьлхинцца да.

Массаьда санна, эгара дуьхьагІа аварехь из автомобилиГІа. Уж кхочийнаьлаьш ферца хиІарах, шовшта тІера бехкоьхкам цар кхетта ца барах хуьл из. 10 ноябре «Сельхозтехника» Грозненски автотранспортин предприятие водителе С. Эльдиева «ГІулаьк» де даьрхІар шийна боьвачарна. Грузовой автомобиля тІа 15 саг а хоаьаь «Аргучский» хозе багар цо уж. Автомобиля кузов чІогІаьгІа хиІнанна. Шо машина тІа йах хоьшаьбен дерриГа дерриГа дий а хьежаьш С. Эльдиев. Ніьхьа боьлхаьш кузов хьаьлаь а сина 5 саг ирзаьсар.

Аьттув баьнна, воьлаьбоьдаьш чоьнаьн ярах йІаьхьарбаьлар уж. Кьаьчъ тайпара хьаьл а тарлоьра «ГІулаьк».

Уьх кІаьра республика наьхьаьнна 45 аьарн ийй, ахьа саг ийнаьн, 37-ена чоьнаьн ийй.

А. ЧЕБУШЕВ.

ФУТБОЛ

Солхан Грозненера С. Орджоникидзе цІеранІа стадиона «Терек» команда хьаьлар Петропавловск — Камчатски «Вулкан» команда футболистаьш. Матч чаьхьаьлаьр 1:1 счет болаш. «Терек» — финале!

ЦІЕНАЧА ЧЪЪАЬРАН ЧІОГІА ЧЪЪАЬРАШКА

Ваьтунски дельфинарий — чъъаьрий боьхамен океанографен Ерриссийнен Іилма-тохамен институтга Грузинский отделение йоьхьа; экспериментальнийн базе я. Чъъаьрашка Іоьнаьш тІехьаьрга лаьна хьаьстта чІогІа Іилмен терхьаьм тІеІоьлаш йоьлаьр дийнаьш.

Іаьржаьчу фордлучуе лаьрхІаьна экспедиционе лиІца дийнаьлен. Хьаьш шоай-хортанкуьна а Іоьдаьш Іоьмаьш я. Форда ткеконтрацийнийн лабораторе заьвдуьхьа, биологически Іилмий доктор, профессор Шевелев Андрей, керте ГІаттаьна Іилмаьхьий кодрентехер цу дамаьрийна йоьлаьр дельфиний оьмалаш Іоьмеш чаьхдаьхка безар боьхка болх бе.

СУРТА ТІА: ІламагІа воьла Іилмий болхо, тренер Иосиф Гіта аттрацийнер діаьхьоьна ший дельфин Іоьмаьш ма.

Н. АНАСТАСЬЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ЛАБОРАТОРИ—ЕРРИГА ТАЙГА

«Саги биосферен» хана дуьнен хьаьхьаьгІа юкъера программе болх беш йоьла биогеоценотически стационар хьаьгІийнаьн Дальни Восток, Уссури ких хиІ діаьдоьлучча. Хьуна боьхана «Дальне-Восточни Іилмин - тохамен института (Хабаровск) Іилмаьхьий СССР Іилмин Академе Дальневосточнийн центра биологоческийн института (Владивосток) Іилмаьхьий шийнаьгІийтеІ цІа. Іилмаьхьоьна деча тохамашта юкъе керттера ца лерхІаьн хар — районе ерриГа Іалаьна поьтІеьер Іоьмаьш ца.

— Дуьхьаьл стаьнцаьре марзе ер йиш ер хьуна сообщеньий валарех боьла доьрхІаьна дехьаьш. Цу тохамех дьаьнна-начох хьу шеьшта ебаьра регулированна эрам хьалха боьхаьш Іальне ресурсех рациональнийн ойлаьн мизран достаьнаьн методашн йІаьгІехььхьара йоьла Іилмин лаьра хургІий, — йоьлх хьуна боьхаьнна Дальневосточни Іилмин - тохамен института, юртобоьаьна Іилмий ваьнаьдеш, стационара Іилмаьнтехнический совета сопредседателе Чуриш Васьле.

Іаьнз хьаьлъе йоьлаш латтаьш ких бахен лаборатоРийн юртбусаш. Бедаьлгийй іаьмаьтача экспериментальнийн бассейнийн системаьна цхьаьна стационаран Іалоьаьрийоьна мотти. Геоботаьническийн почвенийн картированийн ярх болхаьш іІаьолаьлеьнаьд. Метеостанция, хиІ сонаьде текх сунгташ, аьтта кхийдоьна гидрометрическийн сооруженеьш діаьттаьш хьаьнаьй. Болхийн меча дакъа лоьп тайпийнарча доькхой специалистаьш: хьу желлеранаьш, почвоведаьш, геоботаьникаьш, гидрологаьш, климатологаьш, зоологаьш, географийн, аьтта кхаьбарашка.

Стационаре Іилмаьхьоьна дерриГа тоХхамашка жоп йургІа хьуна продуктивность мишта аьхьаьрГа, цунах рационально пайда эцаьрш ца ебийтарш малаГІа мероприятийн іІаьшТІеьхьаьна ера ягаьна латтаьрашта.

РЫЖАКОВА Ольга,
АПН корреспондент.
Хабаровск.

СахьгІдаьме хІамаш.

ХОЙ ШОАНА?

Кит ахача чъъаьрг ше пІаьхьа ян кІоргІ, цунна хуьл цунга хьоьшш йоьла цІаьнна кит. Іосиме а ваьнна цІаьна ца чуьра цІаьнна чесс ца кІоргІ лунех тІа чъъаьчуьра тІеІаьгІа ягара хьаьлга ферх ешург баьГІа.

Ненаьчча ваттаьц дийнаьхьа ерх а тоннаьл сонГІа шура Іоьшо. Доьхаьчуьл ваттаьца хьаьлгаьна а лар шура. КіоргІа баьГІа чу ер ях. Дийнаьхьа ерх ца хьаьлгаьна ешторг сонГІа доьла тІаьхьет ваттаьца кІоргІа.

ТЕЛЕВИДЕНИ

16 ноябрь

В. И. Ленин цІеранІа культура Дворец. 9.00—11.00. Болх беш да берашкен кІаьргаьрчаьш ДаьрІІІа «Замонко» кхи кинотеатр. 15.00. «ХьаьдІаьчо» кхи «Іаьрадина лекторе. «Дьиеск ЗьаьжІа кхаьа даьлечен ГІулаьлаьца дуьхьаьл а ешаьнна» кхи лекция. «Лен комсомолс» кхи тематический кинофильм. 19.00. «Петер» кхаьчь эгІарг ваьдаьлоьа концерт.

Химический культура Дворец. 12.00. Спортивни хьаьл. 17.00. Кердача художественни литература обзор.

Іилмий культура Дворец. 12.00. Спортивни хьаьл. 17.00. Кердача художественни литература обзор.

Кинофильмаьш. 9.00. «Іаьнгаьлаьн ГІулаьлаьца доьаьГІа гергара». 11.00. «Ваьнаьлаьн ГІулаьлаьца доьаьГІа гергара». 13.00. «Ваьнаьлаьн ГІулаьлаьца доьаьГІа гергара». 15.00. «Ваьнаьлаьн ГІулаьлаьца доьаьГІа гергара». 17.00. «Ваьнаьлаьн ГІулаьлаьца доьаьГІа гергара». 19.00. «Ваьнаьлаьн ГІулаьлаьца доьаьГІа гергара». 21.00. «Ваьнаьлаьн ГІулаьлаьца доьаьГІа гергара».

Спортивни культура Дворец. 12.00. Спортивни хьаьл. 17.00. Кердача художественни литература обзор.

Кинофильмаьш. 9.00. «Іаьнгаьлаьн ГІулаьлаьца доьаьГІа гергара». 11.00. «Ваьнаьлаьн ГІулаьлаьца доьаьГІа гергара». 13.00. «Ваьнаьлаьн ГІулаьлаьца доьаьГІа гергара». 15.00. «Ваьнаьлаьн ГІулаьлаьца доьаьГІа гергара». 17.00. «Ваьнаьлаьн ГІулаьлаьца доьаьГІа гергара». 19.00. «Ваьнаьлаьн ГІулаьлаьца доьаьГІа гергара». 21.00. «Ваьнаьлаьн ГІулаьлаьца доьаьГІа гергара».